הכף וכן היה רבי שמעון *(בן יוחי) אומר שלשה סימנין נתנו חכמים באשה מלמטה וכנגדן מלמעלה פגה מלמעלה בידוע שלא הביאה שתי שערות בוחל מלמעלה בידוע שהביאה שתי שערות צמל מלמעלה בידוע שנתמעך הכף מאי כף אמר רב הונא *מקום תפוח יש למעלה מאותו מקום כיון שמגדלת מתמעך והולך שאלו את רבי הלכה כדברי מי שלח להו ׳כדברי כולן *להחמיר רב פפא ורב חיננא בריה דרב איקא חד מתני אהא וחד מתני אחצר צורית דתנן *איזהו חצר *צורית שחייבת במעשר *ר"ש אומר חצר הצורית שהכלים נשמרים בתוכה מאי חצר הצורית אמר רבה בר בר חנה א"ר יוחנן שכן בצור מושיבין שומר על פתח החצר *ר"ע אומר כל שאחד פותח ואחד נועל פטורה ר' נחמיה אומר כל שאין אדם בוש לאכול בתוכה חייבת רבי יוסי אומר כל שנכנסים לה ואין אומרים לו מה אתה מבקש פטורה ר' יהודה אומר שתי חצרות זו לפנים מזו הפנימית חייבת והחיצונה פטורה שאלו את רבי הלכה כדברי מי אמר להו ׳הלכה כדברי כולן *להחמיר: **מתני'** *׳בת עשרים שנה שלא הביאה שתי שערות תביא ראיה שהיא בת עשרים שנה והיא איילונית לא חולצת ולא מתיבמת *בן עשרים שנה שלא הביא שתי שערות יביאו ראיה שהוא בן עשרים שנה והוא סריס לא חולץ ולא מיבם אלו דברי בית הלל בית שמאי אומרים זה וזה *בן שמונה עשרה ר' אליעזר אומר הזכר כדברי בית הלל והנקבה כדברי בית שמאי שהאשה מזדרזת לבא לפני האיש: **גמ'** ורמינהי *אחד לי בן תשע שנים ויום אחד ואחד לי בן עשרים שלא הביא שתי שערות *אמר רב שמואל בר רב יצחק אמר רב ׳והוא שנולדו בו סימני סרים אמר רבא דיקא נמי דקתני והוא סרים ש"מ וכי לא נולדו לו סימני סרים עד כמה *תני ר' חייא ׳עד רוב שנותיו כי אתו לקמיה דרבי *חייא אי כחוש אמר להו אבריוהו אי בריא אמר להו אכחשוהו דהני סימנים זימנין דאתו מחמת כחישותא וזימנין דאתו מחמת בריאותא *אמר רב הלכתא בכולי פרקא מעת לעת ועולא אמר דתנן תנן ודלא תנן לא תנן בשלמא לעולא היינו דקתני הבא יום אחד והבא לא קתני אלא לרב ליתני ועוד תני רבי יוסי בן כיפר אומר משום רבי אליעזר ׳שנת עשרים שיצאו ממנה שלשים יום הרי היא כשנת עשרים לכל דבריה וכן הורה רבי בלוד שנת שמנה עשרה שיצאו ממנה שלשים יום הרי היא כשנת שמנה עשרה לכל דבריה בשלמא דרבי ודרבי יוסי בן כיפר לא קשיא הא כבית שמאי הא כבית הילל אלא לרב קשיא תנאי היא דתניא *׳שנה האמורה בקדשים שנה האמורה בבתי ערי חומה שתי שנים שבשדה אחוזה שש שנים שבעבד עברי וכן שבבן ושבבת כולן מעת לעת שנה האמורה בקדשים מנא לן *אמר רב אחא בר יעקב אמר קרא °כבש בן שנתו שנתו שלו ולא שנה של מנין עולם שנה האמורה בבתי ערי חומה מנלן אמר קרא °עד תום שנת ממכרו ממכרו שלו ולא שנת של מנין עולם שתי שנים שבשדה אחוזה מנלן אמר קרא °במספר

שני

הכף. מלמטה הוא על בית הרחם כמין תפוח גבוה כדמפרש לקמן: מלמעלה. מדין: להחמיר. איזה מאלו שתביא שוב אין אביה מפר נדריה דממוקין לה כבוגרת נתקשקשו ואע"ג דלא הכסיף הכסיף אע"ג דלא התקשקשו וכן כולם. אית דאמרי להחמיר איזה ממאנת משעה שנראה בה אחד מן הסימנין הללו ואינה חולצת עד שיהו כולם ולאו מילתא היא דאפילו לא הביאה אחד מהן גדולה היא ואינה ממאנת וחולצת שהרי כל הסימנים הללו בבגרות נאמרו ומימי נערות היא גדולה למיאון ולחליצה שהרי הביאה שתי שערות. ל"א הלכה כדברי כולן להחמיר הביאה אחד מן הסימנים הללו ואפילו הקודם שבכולן ולא הביאה את כולן בוגרת ואינה בוגרת ואם קבל אביה בה קדושין וקדשה היא את עצמה לאחר צריכה גט משניהם דכיון שהביאה אחד מן הסימנין הללו יצתה לה במקצת מרשות אביה דאיכא למימר בוגרת הויא ואין כח בקדושי אביה להפקיע קדושין שלה וגם בה אין כח להפקיע קדושי אביה עד שתביא את כולם: שחייבת במעשר. שקובעת טבולה למעשר דקי"ל חצר קובעת במסכת ביצה (דף לה:): שאחד פותח ואחד נועל. שאין השומר קבוע לפתוח ולנעול אלא זה פותח וזה נועל לאו כם שימור היא ופטורה דלאו שמה חצר: כל שנכנסין לה כו' פטורה. ואע"ג דאין אדם בוש לאכול בתוכה: כדברי כולן להחמיר. דאם יש בה אחד מכל אלו חייבת אם יש שם שומר חייבת כר' (א)ישמעאל אע"ג דאחד פותח ואחד נועל ואי ליכא פותח ונועל חייבת כר"ע ואע"ג דליכא שומר ואי אין אדם בוש לאכול בתוכה חייבת ואע"ג דליכא שומר וליכא פותח ונועל ואם אמר לו מה אתה מבקש חייבת ואפי' לית בה חד מכל הני. ל"א הלכה כדברי כולן להחמיר כיון שאין אדם בוש לאכול בתוכה קובעת למעשר שאין אוכלין מפירות הנכנסים לה עד שיתעשרו ולהפריש מהן על טבל אחר אסור עד שיהיה לה שומר קבוע: **מתני'** לא חולצת ולא מתיבמת. ונשאת לכל(ב) שתרלה דרחמנא פטרה דכתיב (דברים כה) והיה הבכור אשר תלד פרט לאילונית שאינה יולדת (יבמות יב.): סריס. לאו בר חליצה הוא דכתיב (דברים כה) להקים לאחיו שם בישראל והאי לאו בר הכי הוא: ה"ג יביאו ראיה שהוא בן עשרים. קרובי האשה יביאו ראיה: **גמ'** ורמינהי אחד לי בן תשע שנים וכו'. שייהם דין אחד להם וביאתו כמאמר בגדול כדאמרינן לעיל (מה.) אלמא קטן הוא ובעיא אמאי: אמר רב שמואל. מתני' כגון שנולדו בו סימני סריס המפורשים בהערל* כל שאין בשרו מוליא הבל כשהוא רוחץ ושערו לקוי ובשרו מחליק: כי אתו לקמיה דר' חייא. בן עשרים שנה שלא הביא: בכוליה פרקא מעת לעת. מחשבינן לה שנה ולא בתר מנין עולם שיהא יום אחד של שנת עשרים חשוב שנה דלקף על גב דלא תנן במתניתין בן עשרים שנה ויום אחד כמאן דתנן יום אחד דמי וצריך להשלים את כולה: דתנן תנן. היכא דתנן יום אחד כגון בת שלש שנים ויום אחד וכולהי דמתני' כי מסיפא דקתני בת עשרים שלא הביאה שתי שערות דהתם לא בעינן עשרים שלמים אלא משנכנס יום אחד בשנת עשרים: בשלמא דרבי ודר' יוסי בן כיפר לא קשיין. אהדדי למהוי מתני' משכחת לה דמר כב"ש ותמר כב"ה למתני': בקדשים. היכא דכתיב כבש בן שנתו: מעת לעת. מיום ליום ולא אמרינן למנין עולם שתכלה שנתו ערב ר"ה: שבבן ושבבת. קסבר היינו בן עשרים שנה ובת עשרים שנה דמתני' אלמא מעת לעת בעינן אליבא דהאי תנא והנך דלעיל סברי לה כעולא: שתי שנים שבשדה אחוזה. המוכר שדה אחוזה למכירו אינו מותר לגואלה בפחות משתי שנים (ערכין כט:) שיאכלנה לוקח שתי שנים דכתיב (ויקרא כה) במספר שני תבואות ימכר לך ומכאן ואילך אם בא לגאול גואל ומחשב לו פירות של שתי שנים לפי חשבון הדמים שמכרה לו לפי שנים הבאים עד היובל שהלוקח שדה מחבירו יודע שיחזירנה לו ביובל ואם היו עד היובל עשר שנים ומכרה לו בעשרה דינרין נמצא קונה פירות של כל שנה בדינר:

שני

הלכה כדברי כולן להחמיר. מספק פוסק כמר לחומרא וכמר לחומרא כדפרישית בפרק בנות כותים (לעיל דף לו.):

איזהו חצר (צורית) כו'. קשה לר"ת דבפרק השוכר את הפועלים (ב"מ דף פח.) א"ר ינאי אין הטבל חייב במעשר עד שיראה פני הבית ותירץ דמדרבנן חצר קובעת למעשר ומדאורייתא בעינן ראיית פני הבית:

בת עשרים כו' יביאו ראיה. פירוש קרובי האשה ואי גרסינן תביא היינו היא בעצמה ואי גרסינן יביא קאי אבעל שיביא ראיה שזו היא אילונית והוו קדושי טעות אם רוצה לישא אחותה:

דברי ב"ה. תימה דבפ' הערל (יבמות דף פ.) קאמר אבל הבא מבן י"ב שנה עד י"ח שנה ונולדו בו סימני סרים אמאי שביק דברי ב"ה דאמר כ' שנה ונקט דברי ב"ש ואפי' לר' אליעזר הזכר כדברי ב"ה והתם איירי בזכר וי"ל דהתם נקט כרבי שהורה בסמוך עד י"ח:

עד רוב שנותיו. ומכאן ואילך גדול הוא והוי ודאי סרים:

זימנין דאתו מחמת כו'. יש ספרים דגרסי זימנין דתגרן:

[פי' תוס' ב"ב קנה: ד"ה הכי גרס ר"ת]:

כולן מעת לעת. בפרק שני דזבחים (דף כה:) אמר דשעות פוסלות בקדשים וכן בבתי ערי חומה כדמשמע *(פ"ב דזבחים) ולא דמי לאחריני כדאמרינן דלא בעינן כאן מעת לעת לשעות כדפרישית לעיל (דף מד:) גבי ל' יום איכא בינייהו: [ועי' תוספות ערכין לא. ד"ה מיום]:

ובשביעית

[ליתא בתוספתא]

[גי' רי"ף ורא"ש להחמיר ר' יוחנן ושבי אמרי הלכה כדברי כולן להחמיר]

מעשרות פ"ג מ"ה

[במשנה ליתא ר' ישמעאל אמר חצר הצורית וכו']

[מעשרות פ"ג מ"ה]

יבמות פ. [ב"ב קנה:]

[ב"ב קנה:]

◆

מוסף רש"י

יביאו ראיה. אם ב"ד מצריכין את סימנה לחלוץ וליבם, יביאו קרובי סימנה ראיה שהוא בן עשרים. ומיפטר בלא חליצה ויבום, והוא סריס. כלומר ונולדו בו סימני סריס, והכי מפרש בגמרא (לקמן בגמ') דאי לא נולדו לו סימני סריס אמרינן האי דלא אייתי משום קטנות הוא, ומפקינן ליה מקטן עד רוב שנותיו (יבמות פ.). אחד לי בן תשע שנים כו'. שכיחא שיש לכל כמה דלא מייתי שערות קטן הוא (יבמות ט:).

(המשך למטה)

[יבמות ט:]

[יבמות מ. ב"ב קנה:]

[פ' תוס' יבמות פ. ד"ה עד שיהא]

[יבמות מ. ליתא לקמיה דרבא]

[ערכין יח:]

[נ"ל אמר ר"ה הכי]

[תוספתא דפרה סוף פ"א] ערכין יח: כל הענין

[כתובות כו:]

[יבמות פ:]

◆

הגהות הב"ח

(א) רש"י ד"ה כדברי כולן וכו' חייבת כר' שמעון אע"ג דאחד וכו' ואם אומרין לו מה אתה: (ב) ד"ה לא חולצת וכו' לכל מי שתרצה:

קח א ב מיי' פ"ב מהל' אישות הל"ט [ובה"ג אלפס יבמות מו.]:

קט ג מיי' פ"ד מהל' מעשר הל"ה והל"ו:

קי ד מיי' פ"ב מהל' אישות [הל"ו] והל"ז סמג עשין נא טוש"ע אה"ע סי' קנה סעי' יג [ובה"ג אלפס שם]:

קיא ה מיי' שם הל"ח ופ' [illegible] ובה"ג ובמ"ג סמג שם טוש"ע שם ובסי' קעב סעי' ו:

קיב ו מיי' הל' שם ופ' כהא"ל וסמג שם טוש"ע שם סי' קנה סעי' יג [ובה"ג אלפס שם]:

קיג ז מיי' שם [הל"ו] והל"ח טוש"ע שם סעיף יג:

[במשנה ליתא דששה שם שלם סריס וגם במשני ליתא]

קיד ח פי' במיי' פ"ב מהל' אישות הל' ט:

[וע"ל כפי' בערכין דף לא.]

[גי' רי"ף ורא"ש להחמיר ר' יוחנן ושבי אמרי הלכה כדברי כולן להחמיר]

◆

תוספי הרא"ש

הלכה כדברי כולם להחמיר. מספק פוסק כחומרי דמר וכחומרי דמר כדפרישית בפרק בנות כותים: איזהו חצר צורית. תקשה ר"ת מהך דר' ינאי. דאמר בפ' השוכר את הפועלים אין הטבל מתחייב במעשר עד שיראה פני הבית. ותירץ דחצר קובעת מדרבנן אבל מדאורייתא עד שיראה פני הבית: בת עשרים שנה כו' יביאו ראיה פי' קרובי האשה ואי גרסינן תביא פי' היא עצמה ואי גרסינן יביא ראיה פי' הבעל אם רוצה לישא אמה או אחותה יביא שזאת היא אילונית והוו קידושיה קדושי טעות: שנה האמורה בקדשי'. בפ"ב דזבחים איכא למ"ד שעות פוסלות בקדשים ודריש תמים זכר בן שנה יהיה שיהיו כל הויותיו תם ובן שנה ופריך מי איכא מידי דבשעה שהוא בן שנה בקבלה והולכה בן שתי שנים. אמר רבא זאת אומרת ששעות פוסלות בקדשי' והשתא מעת לעת של קדשים אינו שוה לאחרים ולא בעינן בהך מעת לעת בשעות כדפי' לעיל גבי ל' יום איכא בינייהו ושנה נמי דבתי ערי חומה משמע נמי בגמ' בתרא דערכין דבעי' מעת לעת אף לשעות ודריש התם עד תום שנת ממכרו שנה שלו ולא שנה של מנין עולם והדר דריש ימים דבעי' מעת לעת. והקשה ר"ם מאי איצטריך האי קרא גבי קדשים מהתם קרא ודריש דשעות פוסלות [illegible] ידעינן ולשתנו מנינן ראי מנינן למנין עולם [illegible] והיה בן שנה והוריקת [illegible] לאו שמשון [illegible] לבין השמשות ורוקן [illegible] תיפוק לי משום לן . והדרך [illegible] משום עברות [illegible] בנותיה דבשעה שהוא בן שנה [illegible] שהקבלה והוה יותר מבן שנה [illegible] שנת דירה [illegible] וכן גבי בתי ערי חומה [illegible] שנתו שלו ולא שנה של מנין עולם [illegible] אולינן בתר שנת [illegible] שנה [illegible] אולינן [illegible] הקטנה מתחלת שנתו בראש השנה : [illegible] וכדאיתא בר"ה [דף ו ע"ב] ע"ש .

מוסף רש"י (המשך) [illegible]

Torah-Box.com
diffusion du judaïsme aux francophones